

## Språkberget

- logopediskt helhetsperspektiv på språk,  
ur ett hörselperspektiv

Josefin Hansson,  
leg logoped  
josefin.b.hansson(a)vgregion.se

---

---

---

---

---

---

---

---

[http://www.youtube.com/watch?v=\\_JmA2CIUvUY](http://www.youtube.com/watch?v=_JmA2CIUvUY)



---

---

---

---

---

---

---

---

### Oavsett språkkanal...



---

---

---

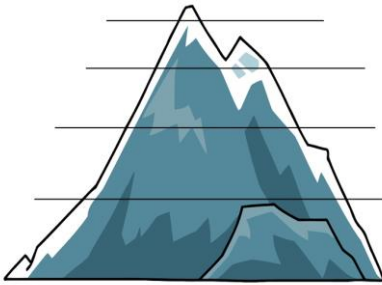
---

---

---

---

---



Motorik/  
koordination

Fonologi/språkljud  
Handformer/  
placering

Grammatik

Semantik  
Språkförståelse  
tecken-/ord-  
/begreppsföränd

Pragmatik  
Kommunikation  
och samspel

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

## Kommunikation

- Att dela sina upplevelser  
med andra!



---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

## Lyssna, läsa av och tolka!



Samspel vid hörselnedsättning  
i talspråkiga miljöer

- Risk att missa detaljer
- Svårare förstå oskrivna samspelsregler?
- Strategier; t.ex. prata själv istället för att behöva lyssna?
- Det lilla barnet behöver: Tydlig guidning/modellande
- Det äldre barnet behöver: Förståelse på metanivå "Prata om Hur och Varför"

Vad vet bara du och hur  
kan jag också få veta?

Varför är det bra att alla  
i ett samtal pratar om  
samma sak?

Hur märker jag på någon  
att den inte förstår det  
jag säger/menar?

Vad kan jag göra då?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

## Semantik – språkets innehåll

- Utvidga ord-/teckenförrådet
- Ord/tecken direkt kopplade till en upplevelse
- Sätta ord/tecken på det som händer
- Läsa tillsammans, prata om ord/tecken



---

---

---

---

---

---

---

---

## Semantik – språkets innehåll

- Ordförråd
  - Passivt
  - Aktivt



---

---

---

---

---

---

---

---

## Semantik – språkets innehåll

- Språkförståelse
  - Jmf: situationsförståelse



---

---

---

---

---

---

---

---

## Grammatik – språkets struktur

- Språkspecifikt system
- Ordstammar och ändelser (talspråk)
- Ansiktsuttryck och placering (teckenspråk)
- Ordningsföljd

- Akustisk grammatik:
- Språkmelodi  
jmf sjunga, nynna, ljuda
- Betoning  
"Jag tar tåget till Stockholm imorgon."




---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

## Fonologi, akustisk

- Språkspecifikt akustiskt system
- Ljud produceras genom ett avancerat samspel mellan tungan, läpparna, käken, kinderna, hårda och mjuk gommen, näsan, lungorna och stämband.
- Produktionssätt
- Placering
- Fonologiska processer (normala!)

THE INTERNATIONAL PHONETIC ALPHABET (revised in 2005)

Symbol	IPA	Allophone	Allophone	Allophone	Allophone
P	p	p	pʰ	p̄	p̠
b	b	b	bʱ	b̄	b̠
t	t	t	tʰ	t̄	t̠
d	d	d	dʰ	d̄	d̠
n	n	n	ɳ	ɲ	ɳ̠
ɲ	ɲ	ɲ	ɳ̠	ɲ̄	ɲ̠
ɳ	ɳ	ɳ	ɲ̄	ɳ̠	ɳ̡
l	l	l	l̥	l̄	l̠
ʎ	ʎ	ʎ	ʎ̥	ʎ̄	ʎ̠
k	k	k	kʰ	k̄	k̠
g	g	g	gʱ	ḡ	g̠
ŋ	ŋ	ŋ	ŋ̠	ŋ̄	ŋ̡
ç	ç	ç	ç̠	ç̄	ç̡
ʃ	ʃ	ʃ	ʃ̠	ʃ̄	ʃ̡
ʒ	ʒ	ʒ	ʒ̠	ʒ̄	ʒ̡
s	s	s	s̠	s̄	s̡
z	z	z	z̠	z̄	z̡
h	h	h	h̠	h̄	h̡
ʁ	ʁ	ʁ	ʁ̠	ʁ̄	ʁ̡
x	x	x	x̠	x̄	x̡
θ	θ	θ	θ̠	θ̄	θ̡
ð	ð	ð	ð̠	ð̄	ð̡
t͡ʃ	t͡ʃ	t͡ʃ	t͡ʃ̠	t͡ʃ̄	t͡ʃ̡
d͡ʒ	d͡ʒ	d͡ʒ	d͡ʒ̠	d͡ʒ̄	d͡ʒ̡
ç̥	ç̥	ç̥	ç̥̠	ç̥̄	ç̡̥
ʃ̥	ʃ̥	ʃ̥	ʃ̥̠	ʃ̥̄	ʃ̡̥
ʒ̥	ʒ̥	ʒ̥	ʒ̥̠	ʒ̥̄	ʒ̡̥
s̥	s̥	s̥	s̥̠	s̥̄	s̡̥
z̥	z̥	z̥	z̥̠	z̥̄	z̡̥
h̥	h̥	h̥	h̥̠	h̥̄	h̡̥
ʁ̥	ʁ̥	ʁ̥	ʁ̥̠	ʁ̥̄	ʁ̡̥
x̥	x̥	x̥	x̥̠	x̥̄	x̡̥
θ̥	θ̥	θ̥	θ̥̠	θ̥̄	θ̡̥
ð̥	ð̥	ð̥	ð̥̠	ð̥̄	ð̡̥
t͡ʃ̥	t͡ʃ̥	t͡ʃ̥	t͡ʃ̥̠	t͡ʃ̥̄	t͡ʃ̡̥
d͡ʒ̥	d͡ʒ̥	d͡ʒ̥	d͡ʒ̥̠	d͡ʒ̥̄	d͡ʒ̡̥
ç̥̠	ç̥̠	ç̥̠	ç̥̠̠	ç̥̠̠̠	ç̥̠̠̠̠
ʃ̥̠	ʃ̥̠	ʃ̥̠	ʃ̥̠̠	ʃ̥̠̠̠	ʃ̥̠̠̠̠
ʒ̥̠	ʒ̥̠	ʒ̥̠	ʒ̥̠̠	ʒ̥̠̠̠	ʒ̥̠̠̠̠
s̥̠	s̥̠	s̥̠	s̥̠̠	s̥̠̠̠	s̥̠̠̠̠
z̥̠	z̥̠	z̥̠	z̥̠̠	z̥̠̠̠	z̥̠̠̠̠
h̥̠	h̥̠	h̥̠	h̥̠̠	h̥̠̠̠	h̥̠̠̠̠
ʁ̥̠	ʁ̥̠	ʁ̥̠	ʁ̥̠̠	ʁ̥̠̠̠	ʁ̥̠̠̠̠
x̥̠	x̥̠	x̥̠	x̥̠̠	x̥̠̠̠	x̥̠̠̠̠
θ̥̠	θ̥̠	θ̥̠	θ̥̠̠	θ̥̠̠̠	θ̥̠̠̠̠
ð̥̠	ð̥̠	ð̥̠	ð̥̠̠	ð̥̠̠̠	ð̥̠̠̠̠
t͡ʃ̥̠	t͡ʃ̥̠	t͡ʃ̥̠	t͡ʃ̥̠̠	t͡ʃ̥̠̠̠	t͡ʃ̥̠̠̠̠
d͡ʒ̥̠	d͡ʒ̥̠	d͡ʒ̥̠	d͡ʒ̥̠̠	d͡ʒ̥̠̠̠	d͡ʒ̥̠̠̠̠

---

---

---

---

---

---

---

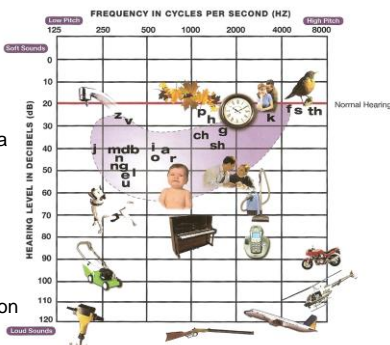
---

---

---

## Fonologi

- språkets form och uttryck
- Talspråkets fonologi  
- höra för att kunna göra
- Teckenspråkets fonologi
- Jämför motorik/koordination




---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

Tack!



Josefin Hansson  
leg logoped  
josefin.b.hansson(a)vregion.se

Habilitering  
& Hälsa



---

---

---

---

---

---

---

---